

ΜΟΥΣΙΚΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η μουσική σαν μάθημα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της όλης εκπαιδευτικής προσπάθειας και διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην πνευματική, συναισθηματική και ψυχοκινητική ανάπτυξη των παιδιών. Έχει πολλές μορφωτικές και διδακτικές αξίες και συμβάλλει στις βασικές επιδιώξεις της αγωγής.

Αποτελεί αξιόλογο μέσο για εξισορρόπηση και ηρεμία του ψυχικού κόσμου. Καλλιεργεί και αναπτύσσει την ευαισθησία, την προσοχή, τη φαντασία, τη μνήμη και είναι πολύτιμο μέσο εκτόνωσης των παιδιών.

Οι μαθητές των ΕΠΣ διδάσκονται το μάθημα της Μουσικής ως μέρος του αναλυτικού προγράμματος στο αγγλικό ημερήσιο σχολείο τους. Στο ΕΠΣ οι μαθητές έρχονται σε επαφή με τη μουσική του τόπου μας, μέσω κυρίως της εκμάθησης τραγουδιών.

Μέσα από τα ελληνικά – κυπριακά τραγούδια μεταφέρονται στα παιδιά στοιχεία πολιτιστικά, θρησκευτικά, γεωγραφικά καθώς και λέξεις – έννοιες και δομές της γλώσσας.

Γι' αυτό η Μουσική παίζει και το ρόλο καταλύτη στην επίτευξη των γενικών στόχων του ΕΠΣ για:

- τη διατήρηση και καλλιέργεια της θρησκευτικής, εθνικής και πολιτιστικής ταυτότητας των παιδιών,
- την ενίσχυση και βελτίωση της ελληνικής γλώσσας και
- την ενδυνάμωση των σχέσεων των παιδιών με την ιδιαίτερη πατρίδα των γονιών τους, την Ελλάδα και την Κύπρο.

Έτσι με τη Μουσική και ιδιαίτερα με το τραγούδι, εμπλουτίζεται το λεξιλόγιο των παιδιών, αποκτούνται γνώσεις, καλλιεργείται ο ψυχικός τους κόσμος, συνδέονται συναισθηματικά με την πατρίδα καταγωγής τους, τονώνεται το εθνικό και θρησκευτικό συναίσθημα και καλλιεργείται αγωνιστικό φρόνημα.

ΣΚΟΠΟΣ

Το μάθημα της μουσικής στο ΕΠΣ σκοπεύει να βοηθήσει τα παιδιά να γνωρίσουν τη μουσική του τόπου μας, τόσο τη δημοτική-παραδοσιακή, όσο και την έντεχνη. Μέσω αυτής τα παιδιά νιώθουν την αισθητική απόλαυση που προσφέρει η μουσική, αλλά και παίρνουν τις γνώσεις που προσφέρουν τα λόγια των τραγουδιών.

ΣΤΟΧΟΙ

Τα παιδιά:

- να γνωρίσουν, να εκτιμούν και να απολαμβάνουν την καλή ελληνική μουσική και να επιδιώκουν να την ακούνε.

- να αναπτύξουν θετική στάση απέναντι στη μουσική του λαού μας (παραδοσιακή και έντεχνη), να τη συντηρούν και να τη διαδίδουν.
- να βοηθηθούν μέσα από το τραγούδι να εκφράσουν τον εσωτερικό τους κόσμο για δική τους ικανοποίηση και επικοινωνία με τους άλλους.
- να αναπτύξουν μέσω της μουσικής πνεύμα ομαδικότητας, συνεργασίας, ευθύνης και πειθαρχίας.
- να συνδέουν τη μουσική και το τραγούδι με άλλα θέματα του ΕΠΣ και να αντλούν πληροφορίες και γνώσεις που τους προσφέρουν.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Το τραγούδι είναι η βασική μουσική δραστηριότητα που χρησιμοποιείται στο ΕΠΣ. Επιδιώκεται η εκμάθηση τραγουδιών από τα παιδιά για δική τους ευχαρίστηση και απόλαυση. Επιπλέον, η παρουσίαση των τραγουδιών σε διάφορες εκδηλώσεις προσφέρει στα παιδιά ικανοποίηση και ενισχύει την αυτοπεποίθησή τους.

Για την επιλογή ενός τραγουδιού για μια συγκεκριμένη ομάδα παιδιών λαμβάνονται υπόψη τα πιο κάτω σημεία:

- Τα νοήματα που περιέχονται στο τραγούδι να είναι σύμφωνα με την νοητική ανάπτυξη των παιδιών.
- Η έκταση και το λεξιλόγιο του τραγουδιού να είναι ανάλογα με την ηλικία των παιδιών (τα τραγούδια με επαναλήψεις είναι ευκολότερα στην εκμάθηση).
- Να είναι μέσα από τα ενδιαφέροντα των παιδιών.
- Να συμβαδίζουν με την επικαιρότητα.

Η μέθοδος διδασκαλίας ενός τραγουδιού που θα ακολουθήσει ο/η εκπαιδευτικός εξαρτάται από τη φύση του και το βαθμό δυσκολίας του. Σημειώνονται πιο κάτω μερικά σημεία στα οποία πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή για καλύτερα αποτελέσματα:

- Δίνεται αρχικά η ευκαιρία στα παιδιά να ακούσουν ολοκληρωμένο το τραγούδι σε μια σωστή εκτέλεση, είτε από τον/την εκπαιδευτικό, είτε από ηχογράφηση, για να κινηθεί το ενδιαφέρον και να σχηματίσουν σωστή αντίληψη της αισθητικής του αξίας.
- Γίνεται συζήτηση για το νόημα του τραγουδιού και επεξήγηση των δύσκολων λέξεων ή φράσεων.
- Δίνονται πληροφορίες για την προέλευση του τραγουδιού και για γεγονότα ή καταστάσεις που πιθανόν να αναφέρονται σε αυτό.
- Ο/η εκπαιδευτικός αποφεύγει να μιλά στα παιδιά στην αγγλική γλώσσα και επικοινωνεί μαζί τους στα ελληνικά, εξηγώντας τις έννοιες που χρησιμοποιεί (π.χ. δυνατά/σιγά, αργά/γρήγορα, ξανά, επανάληψη και άλλα).
- Καλούνται τα παιδιά να επαναλαμβάνουν μετά από τον/την εκπαιδευτικό μικρές φράσεις ή λέξεις. Γίνονται αρκετές επαναλήψεις μέχρι να το αφομοιώσουν σωστά.
- Δίνεται ιδιαίτερη σημασία στα σημεία όπου υπάρχει δυσκολία στην άρθρωση. Τα παιδιά δε διακόπτονται σε κάθε λάθος, αλλά επισημαίνεται το λάθος τους στο τέλος της φράσης ή της στροφής, ζητώντας να επαναλάβουν συγκεκριμένα σημεία.
- Όπου υπάρχει η δυνατότητα, γίνεται αξιοποίηση των παιδιών που ξέρουν να

- παίζουν κάποιο μουσικό όργανο για τη συνοδεία της χορωδίας.
- Δίνεται η ευκαιρία σε όλα τα παιδιά να συμμετέχουν στη χορωδία.
- Ενθαρρύνονται τα παιδιά να παρουσιάζουν στην τάξη ή στο σχολείο τους τραγούδια σε όργανο που μαθαίνουν εκτός του σχολείου (αφού κρίνουμε ότι είναι κατάλληλα) αξιοποιώντας τα προσωπικά τους ταλέντα και ενδιαφέροντα.

Στις μικρές τάξεις και το νηπιαγωγείο χρησιμοποιούνται τα μουσικά παιχνίδια ή τα παιδικά τραγούδια που υποδηλώνουν κινήσεις. Με την κίνηση το τραγούδι γίνεται πιο ευχάριστο και βοηθά τα παιδιά να θυμούνται τα λόγια. Η κίνηση ενδιαφέρει και συγκινεί ιδιαίτερα τα παιδιά, αφού με αυτή απελευθερώνονται και εκφράζουν καλύτερα τον εσωτερικό τους κόσμο.

Συχνά τα παιδιά στο παιχνίδι τους δημιουργούν αυθόρμητα τα δικά τους τραγούδια, μια τάση που ο/η εκπαιδευτικός πρέπει να ενθαρρύνει.

Γίνεται καλύτερη σύνδεση της μουσικής με τα άλλα θέματα του Αναλυτικού Προγράμματος (ΑΠ) του ΕΠΣ και καλύτερη αξιοποίηση των τραγουδιών όταν ο/η εκπαιδευτικός της τάξης είναι και δάσκαλος/α της μουσικής. Όπου αυτό δεν ισχύει, πρέπει να υπάρχει απόλυτη συνεργασία του/της εκπαιδευτικού με το/τη μουσικό του σχολείου.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΥΛΗΣ

Τα τραγούδια που προτείνονται πιο κάτω για διδασκαλία στο ΕΠΣ είναι χωρισμένα σε τρία επίπεδα, ανάλογα με την ηλικία των παιδιών. Σημειώνεται ότι το περίγραμμα ύλης που προτείνεται εδώ είναι ενδεικτικό και ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να κάνει επιλογή από τα τραγούδια αυτά, αλλά και από άλλα τα οποία θεωρεί κατάλληλα εφόσον είναι ανάλογα με την ηλικία, τις δυνατότητες (νοητικές και φωνητικές), τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντά των παιδιών.

Επιλογή τραγουδιών μπορεί να γίνει από τα Ανθολόγια Τραγουδιών, εκδόσεις το Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου (ΥΠΠ), καθώς και από την ιστοσελίδα του ΥΠΠ της Κύπρου (<http://www.schools.ac.cy/klimakio/index.html>).

Πρώτο Επίπεδο: Τάξη Α' - Α+

Το δέντρο των Χριστουγέννων
Ελάτε παιδάκια
Χριστούγεννα (Στη γωνιά μας κόκκινο)
Μη ξέρετε γιατί
Ήρθαν τα Χριστούγεννα
Τα κουδουνάκια
Άγιο Βασίλη
Πρωινή προσευχή (Ξυπνώ με την αυγούλα)
Τα στρατιωτάκια
Ο Μιχάλης φαντάρος
Σημαία
Μες το κήπο μπήκα

Η μαμά σαν γελά
 Έχω μια γλυκιά μανούλα
 Οικογένεια
 Το σχολείο
 Κάτω στο γιαλό
 Φεγγαράκι μου λαμπρό
 Το βαλσάκι
 Το χιόνι
 Τα παπάκια
 Αχ κουνελάκι
 Πού είναι η Μαργαρίτα
 Δεν περνάς κυρά - Μαρία
 Γύρω – γύρω όλοι
 Το δαχτυλίδι
 Μια ωραία πεταλούδα
 Χαρωπά τα δυο μου χέρια τα χτυπώ
 Ο μανάβης
 Η βροχή
 Η καμπάνα του σχολείου
 Το ρολόι

Δεύτερο Επίπεδο:
Τάξη Β' - Γ' - Δ'

Κάλαντα Χριστουγέννων
 Ο μικρός Τυμπανιστής
 Χρόνια Πολλά (I wish you a merry Christmas)
 Με στεφάνια τρέξτε όλοι
 Πάει ο παλιός ο χρόνος
 Δεντράκι μου περήφανο (Έλατο)
 Χιόνια στ καμπαναριό
 Κλέφτικη ζωή
 Θα πάρω μίαν ανηφοριά
 Τα κλεφτόπουλα
 Μάνα θα τους περιμένει
 Καράβι καραβάκι
 Αρνιέμαι
 Χρυσοπράσινο φύλλο
 Δεν ξεχνώ
 Τ' ολοπράσινο χωριό μου
 Για σένα Κύπρος
 ΕΟΚΑ
 Το λεμονάκι
 Ψαροπούλα
 Σαμιώτισσα
 Πορτοκαλιά του Καραβά
 Βάι τσιβιτζέλο
 Μικρό καλοκαιράκι

Ψίντρή βασιλιτσιά μου
Συ που κόσμους κυβερνάς
Του Θεού το χέρι

Τρίτο Επίπεδο:
Τάξη Ε' - Στ'

Άγια νύχτα
Οι ποιμένες γονατίζουν
Ελάτε με πίστη
Σε μια φάτνη ταπεινή
Χαρά σ' όλη την γη
Κυπριακά Κάλαντα
Τρεις Ιεράρχες
Ύμνος στην ΕΟΚΑ
Ηπειρώτισσες
Έφεδρος ανθυπολοχαγός
Σαράντα παλικάρια
25^η Μαρτίου
Ζήδρος
Χορός του Ζαλόγγου
Πηδά η φωτιά
Δεν Ξεχνώ
Κυκλάμινο
Γιαλό, γιαλό πηγαίναμε
Λαός
Η βρύση των Πεγιώτισσων
Ένα το χελιδόνι
Στο περιγιάλι το κρυφό
Εθνικός ύμνος
Σε υμνούμε
Τα μαύρα μμάθκια
Το τραγούδι του γάμου
Στείλε με μάνα στο νερό
Τα παιδιά ζωγραφίζουν στον τοίχο